

8. Преобразуване на данните

Data transformations (Трансформации на данни)

- **Attribute selection:** Независима от схемата и специфична за схемата
- **Attribute discretization:** Ненаблюдавана (unsupervised), наблюдавана (supervised), базирана на грешка срещу базирана на ентропия, обратна на дискретизацията
- **Projections:** Principal Component Analysis (PCA), случайни проекции (random projections), Partial Least Squares, Independent Component Analysis (ICA), Linear Discriminant Analysis (LDA), текстови и времеви серии
- **Sampling:** Резервоарно извадково (Reservoir sampling)
- **Dirty data:** Пречистване на данни (data cleansing), устойчива регресия (robust regression), откриване на аномалии (anomaly detection)
- Преобразуване на многокласови в бинарни класове - кодове за корекция на грешки, ансамбли от вложени дихотомии
- Калибриране на вероятности за класове

Просто да приложим обучаващ алгоритъм? НЕ!

- Избор на схема/параметри
- Третиране на избора като част от обучителния процес, за да се избегнат оптимистични оценки
- Модифициране на входа: **Data engineering**, за да стане обучението възможно или по-лесно
- Модифициране на изхода:

- Преобразуване на многокласови задачи в двукласови
- Прекалибриране на вероятностите

Attribute selection (Избор на атрибути)

- Много важен на практика
- Добавянето на случаен (т.е. нерелевантен) атрибут може значително да влоши представянето (напр. на C4.5)
- Проблем: C4.5 избира атрибути върху все по-малко количество данни
- Алгоритмите на базата на примери (instance-based) са особено чувствителни
- Изискванията към обема на данните нарастват експоненциално с броя нерелевантни атрибути
- Изключение: **naïve Bayes** се справя добре
- Дори релевантни атрибути може да са вредни, ако подвеждат алгоритъма

Scheme-independent attribute selection (Независим от схемата избор на атрибути)

- **Filter approach:** оценка на атрибути на база общи характеристики
- Независим от конкретен ML алгоритъм
- Методи:
  - Минимален поднабор от атрибути, който разделя данните
  - Използване на различен, бърз алгоритъм за селекция (напр. C4.5, 1R, линейни модели)

- **Attribute weighting** чрез instance-based learning
- **Correlation-based Feature Selection (CFS)**: измерва взаимната несигурност между атрибути чрез ентропия

Scheme-specific selection (Специфичен за схемата избор)

- **Wrapper approach**: избира атрибути с включена обучаваща схема
- Оценка чрез **кръстосана валидация**
- Скъпо изчислително (време $\sim k^2$ при алчни методи)
- Спиране чрез статистически тест (race search)
- Ефикасен за **decision tables** и **naïve Bayes**

Attribute discretization (Дискретизация на атрибути)

- Полезна дори при алгоритми, работещи с числови атрибути
- Избягва нормално разпределение в **naïve Bayes**, clustering
- Видове: **1R**: проста локална дискретизация; **C4.5**: локална;
Глобална дискретизация: използва повече данни
- Дискретизиране до: k-стойности или (k – 1) бинарни атрибута (по-добре за decision trees)

Discretization: Unsupervised (Ненаблюдавана)

- Определя интервали без информация за клас
- Методи: Equal-interval binning; Equal-frequency binning (хистограмно изравняване)
- Обикновено по-слабо от supervised
- Equal-frequency работи добре с **naïve Bayes**, ако броят интервали е $\sqrt{N}$

Discretization: Supervised (Наблюдавана)

- Класическият метод е базиран на **ентропия**
- Създава decision tree с предварително спиране (pre-pruning)
- Използва принципа на **минимална дължина на описанието (MDL)**
- Оценка: Точка на разделяне + разпределение на класовете
- Сравнява дължините на описанието преди/след разделяне

Error-based vs Entropy-based

- Може ли най-добрата дискретизация да има два съседни интервала със същия клас?
  - **Грешен отговор:** Не
  - **Правилен отговор:** Да (възможно при entropy-based)

Обратното на дискретизацията

- Превръщане на номинални стойности в числови
  - **Indicator attributes, бинарни кодировки**
  - Представяне на неравенства, напр. temperature < hot
  - По-добре от използване на цели числа (избягва грешна метрика)

Projections (Проекции)

- Обикновени трансформации → голям ефект
- Примери: Разлика между дати; Отношение на числови атрибути; Съединяване на номинални; Добавяне на шум; Случайно премахване на данни; Обфускиране

Principal Component Analysis (PCA)

- Без надзор, за откриване на важни посоки
- Намалява размерността
- Стъпки:
  1. Посока на най-голяма вариация
  2. Следваща перпендикулярна посока и т.н.
- Използва **eigenvectors** на ковариационната матрица

Random projections

- PCA е скъпо (кубично)
- Random projections използват случайни посоки
- Запазват разстоянията добре (в среден случай)
- Подходящи за **kD-trees**
- Могат да се използват ансамбли от модели

Text to attribute vectors

- Превръщане на текст в **bag of words**
- Стойности: binary, f_{ij} , $\log(1+f_{ij})$, **TF** $\times$ **IDF**
- Конфигурации: само букви, делимитри, малки букви, без stopwords, само k най-чести

Time series (Времеви редове)

- Всеки запис = различен момент
- Трансформации: Изместване (shifting); Разлика (делта)
- Ако стойностите са неравномерни: нормализация спрямо времеви стъпки

- Ако атрибутите са различни времеви точки → специфични трансформации

Automatic data cleansing

- Подобрение на decision trees: Премахване на грешни записи, след това ново обучение
- По-добре: човешка проверка
- **Шум в атрибутите vs шум в класовете**
  - Шум в атрибути → оставя се
  - Систематичен шум в класове → оставя се
  - Несистематичен → премахване

Robust regression

- Устойчива статистика = справяне с **отклонения**
- Подходи: Минимизиране на **абсолютна грешка**, не квадратична; Премахване на outliers

Detecting anomalies – Откриване на аномалии

- Чрез визуализация или автоматичен подход: използва се комитет от различни алгоритми (напр. decision tree, nearest-neighbor, LDA)
- Подход: консервативен консенсус – премахват се записи, които са неправилно класифицирани от всички модели
- Недостатък: може да засегне редки класове